

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Művelődéstörténet alapjai
Tárgykód:	ALITVA1251
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Oktatás célja:

A jelen turizmusa magasan kvalifikált, művelt, széles látókörű, a világban tájékozódni képes munkaerőt igényel. Ezt az ismeretanyagot és képességet adja a művelődéstörténet tantárgy. Az egyetemes művelődéstörténet végigvezeti a hallgatót a kultúra történetén, kiemelve azokat a társadalmi, eszmei, vallási, művészeti jelenségeket, amelyek az egyes korszakokra a legjellemzőbbek voltak. Az egyetemes fejlődési folyamatba ágyazva jelenik meg a magyar művelődéstörténet.

A tantárgy célkitűzése, hogy a hallgatók olyan emberközpontú gondolkodási módszert sajátítsanak el, amely lehetővé teszi a társadalom, a kultúra jelenségei közti összefüggések felismerését, szélesítve ezzel általános műveltségük alapjait. Biztos tudással kell rendelkezniük az európai kultúrát illető szakkifejezések és fontosabb nevek tekintetében, valamint fel kell ismerniük a főbb művészeti stílusirányzatokat. A gyakorlati tudás elsajátíttatása mellett kívánatos cél, hogy minél több hallgatóban megfogalmazódjék a műveltség és a további művelődés igénye.

Tantárgy tartalma:

I. KONZULTÁCIÓ

A magyar műveltség kezdetei

Honfoglalás, kalandozások. Hitvilág, honfoglalás kori művészet

A középkor vilásképe és művészete I.

Államalapítás, a kereszténység felvétele

Nyelvemlékeink, az írás, az első irodalmi alkotások

A középkor viláképe és művészete II.

Romanika és gótika

A kereszténység szimbolikája a művészetben

A szerzetesrendek kultúrtörténeti szerepe

Az Anjou-kor

Történelmi folyamatok, irodalmi és művészeti alkotások (építészet, szobrászat)

Lovagi kultúra, szerzetesek, iskolák

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Művelődéstörténet alapjai
Tárgykód:	ALITVA1251
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Tantárgy tartalma:

II. KONZULTÁCIÓ

A magyarországi reneszánsz művelődéstörténet értékei

Humanizmus és humanisták Zsigmond és a Hunyadiak korában

A reneszánsz ember világképe. Reneszánsz kultúra az irodalomban, az építészetben, zenében

A reformáció

Történelmi, vallástörténeti előzményei

A reformáció irányzatai. Anyanyelvűség, iskolák, irodalmi alkotások

Az ellenreformáció kora. A barokk művészet

A barokk gondolat- és eszmevilága. Nevelési elvek. Irodalmi alkotások

A magyar felvilágosodás kora. A kulturális élet megélénkülése

A nyelvújítás társadalmi hatása

Nemzeti művelődésünk a reformkorban

Művészeti irányzatok a 19. század első felében: klasszicizmus, romantika

III. KONZULTÁCIÓ

Az 1848-as forradalmak és a bukást követő évtizedek a magyar művészetekben.

A magyar kulturális élet a szabadságharc bukásától a kiegyezésig

A romantika és a realizmus alkotásai hazánkban a dualizmus korában

Millennium kori építészet, művészet, a tudomány és technika fejlődése

Kulturális élet Magyarországon a XX. század elejétől a II. világháború végéig

A határon túli magyar kultúra

Számonkérési és értékelési rendszere:

A félév írásbeli vizsgával zárul. A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése, amelyért házi dolgozatot

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Művelődéstörténet alapjai
Tárgykód:	ALITVA1251
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

kell készíteni.

A házi dolgozat témája: Lakóhelyem turisztikai nevezetességei. Azaz a lakóhelyről és/vagy 20 km-es körzetében található nevezetességekről készült fényképek 4-5 soros képaláírással. **A megyék városairól nem készülhet** fénykép, ilyen esetben a lakóhely környezetében lévő kistelepülések nevezetességeit kell ismertetni és bemutatni (minimum 20 fénykép).

A **beadás határideje**: 2011. november 12.

A **beadás módja**: az elkészített képes, szöveges anyagot a Moodle-rendszerbe kell feltölteni.

Szükséges a források pontos megjelölése (Ki fényképezte, hol, mikor...) **Internetről letöltött képért nem kaphat aláírást a hallgató.**

Az írásbeli vizsgán a tematikában megjelölt témakörök ismeretéről kell számot adni, illetve a beadott dolgozat témájában való jártasságot kell bizonyítani. A vizsgajegy kialakításában a két terület 70 (a kijelölt témakörök ismerete); illetve 30%-os (a házi dolgozathoz kapcsolódó ismeretek) arányban szerepel.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom

Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet
Osiris Kiadó, 1998.

Nemeskürty István: Kis magyar művelődéstörténet
Szent István Társulat, 1994.

B. Gelencsér Katalin (szerk.): Művelődéstörténet TKT
MMI-Mikszáth Kiadó, 1994.

Baksa Péter (szerk.): Szülőföldem szép határa
Hazánk Kiadó, 1999.

Balázs Éva, H.–Krász Lilla–Kurucz György (szerk.): Hétköznapi élet a Habsburgok korában
1740–1815. Corvina, 2007.

Benedek István: A tudás útja. Magyar Könyvklub, 1994.

Dienes István: A honfoglaló magyarok művészete. Budapest, 1980.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Művelődéstörténet alapjai
Tárgykód:	ALITVA1251
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Kötelező irodalom:

- Domanovszky Sándor (szerk.): Magyar művelődéstörténet I-V.
Babits Kiadó, 1989.
- Fábri Anna: Hétköznapi élet Széchenyi István korában. Corvina, 2009.
- Feuerné Tóth Rózsa: A reneszánsz építészet Magyarországon. Budapest, 1977.
- Fügedi Erik (szerk.): Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorból.
Budapest, 1986.
- A. J. Gurevics: A középkori ember világképe
Kossuth Kiadó, 1974.
Atlantisz Kiadó, 1996.
- Kovács Éva: Árpád-kori ötvösség. Budapest, 1974.
- Kőszeghy Péter (szerk.): Magyar művelődéstörténeti lexikon (I.- VIII.). Balassi Kiadó, 2003.
Ódon Erdély Magvető Kiadó, 1986.
- Szabó Júlia: A XIX. századfestészete Magyarországon. Budapest, 1985.
- Tóth Melinda: Árpád-kori falfestészet. Budapest, 1974.
- Zolnay László: Kincses Magyarország Magvető Kiadó, 1977.
- A művészet története sorozat, Corvina
A múlt születése sorozat, Helikon
Az emberiség krónikája sorozat, Officina Nova

VARGA JÓZSEFNÉ DR.
egyetemi docens